

Pneumokockvaccination till vuxna

Vacciner	<p>Det finns två olika typer av pneumokockvaccin, polysackaridvaccin samt konjugerat vaccin.</p> <p>Pneumovax® (PPV23) är ett polysackaridvaccin som innehåller ytstrukturer från 23 olika pneumokocktyper. Skyddseffekten minskar efter några år. Upprepade doser rekommenderas i första hand bara till dem med mycket hög risk för allvarlig pneumokocksjukdom. Pneumovax® skall inte ges till barn under två år.</p> <p>Prevenar13® (PCV13), Vaxneuvance® (PCV15) och Apexxnar® (PCV20) är konjugerade vaccin som innehåller ytstrukturer mot 13, 15 respektive 20 olika pneumokocktyper. Dessa tre vacciner är godkända för vuxna, PCV13 är godkänt även för barn. Konjugerade vacciner ger generellt ett mer robust skydd över tid än vad som uppnås med polysackaridvaccin.</p> <p>Synflorix® (PCV10) ingår i barnvaccinationsprogrammet men är inte godkänt för vuxna.</p>
Kostnad	<p>I Kronoberg är PPV23 kostnadsfritt för patienter som ingår i någon av riskgrupperna nedan. Vissa grupper med mycket hög risk för allvarlig pneumokocksjukdom och som behandlas i specialistvården vaccineras kostnadsfritt med både konjugerat vaccin och PPV23. I dessa fall bekostas vaccination av respektive klinik. Övriga patienter får bekosta konjugerade vaccin själva.</p> <p>PCV13 och PCV 20 ingår i läkemedelsförmånen och subventioneras för vissa grupper av patienter, var god se FASS.se. Övriga patienter som önskar konjugerat vaccin får bekosta detta själva.</p>
Biverkningar	<p>Lokala reaktioner på injektionsstället är relativt vanligt förekommande hos alla vacciner. Ibland kan feber, utslag, huvudvärk och mag-tarm symptom förekomma.</p>
Kombination av vaccin	<p>Pneumokockvaccin kan ges samtidigt som vaccin mot covid-19 men då skall inget ytterligare vaccin ges vid samma tillfälle.</p>
Vilka bör vaccineras	<p>Följande riskgrupper rekommenderas vaccination enligt Folkhälsomyndigheten:</p>

Patienter med mycket hög risk för allvarlig pneumokockinfektion

1. Personer som saknar mjälte (inklusive bristande mjältefunktion)
2. Personer med Cochleaimplantat
3. Tillstånd med kraftigt nedsatt immunförsvar, exempelvis stamcellstransplantation, hematologisk cancer, organtransplantation, behandling med monoklonala antikroppar, cytostatika, TNF-alfa-hämmare.
4. Likvorläckage efter operation eller trauma
5. Cystisk fibros

Patienter med ökad risk för allvarlig pneumokockinfektion

6. Kronisk hjärtsjukdom
7. Kronisk lungsjukdom såsom KOL och svår astma
8. Tillstånd med nedsatt lungfunktion eller försämrad hostkraft, till exempel extrem fetma, neuromuskulära sjukdomar eller flerfunktionsnedsättning
9. Kronisk lever- eller njursvikt
10. Diabetes mellitus
11. Personer med alkohol- eller drogmissbruk
12. Rökare
13. Svetsare
14. Personer som är 65 år eller äldre

Smittskyddsenheten

Centrallasarettet, 351 85 Växjö. ☎0470-588278

Vilket vaccin

Patienter ur riskgrupperna 2-5 ovan ges i normalfallet enbart PCV20. De som saknar mjälte/mjältnfunktion ges både PCV20 och PPV23, se nedan. Dessa patientgrupper handläggs inom specialistvården, remiss skickas till Infektionskliniken vid behov.

Personer över 65 år utan riskfaktorer rekommenderas PPV23.

För patienter tillhörande riskgrupperna 6-14 rekommenderas i normalfallet enbart PPV23. Till patient med flera riskfaktorer ur riskgrupp 6-13 och som dessutom bedöms vara allvarligt sjuk i dessa kan man överväga att ge PCV20. Patienten måste då informeras om kostnaden för det konjugerade vaccinet.

Vaccinationsschema

Till vuxna patienter med mycket hög risk för allvarlig pneumokockinfektion

Vaccinationsstatus

Ej vaccinerad med pneumokockvaccin

Tidigare vaccinerad med PCV13

Tidigare vaccinerad med PPV23

Tidigare vaccinerad med PCV13 och
PPV23

Vaccinationsschema

En dos PCV20

En dos PCV20 6–12 månader efter
PCV13

En dos PCV20 minst ett år efter den
senaste PPV23-dosen

En dos PPV23 eller PCV20 ca 6 år efter
den senaste dosen

[Uppdaterade rekommendationer om pneumokockvaccination till personer med mycket hög risk för allvarlig pneumokocksjukdom \(maj 2022\) — Folkhälsomyndigheten \(folkhalsomyndigheten.se\)](#)

För personer (ej tidigare vaccinerade med pneumokockvaccin) med aspleni och hypospleni rekommenderas en dos PCV20 följt av en dos PPV23 minst två månader efter PCV20-dosen. För övriga patienter med mycket hög risk (riskgrupp 2-5 ovan) kan detta bli aktuellt efter individuell bedömning.

Efter stamcellstransplantation ges vaccinerna enligt ett särskilt schema.

För barn 2–17 år som hör till grupper med mycket hög risk gäller tills vidare vaccinationsschema med både PCV13 och PPV23 enligt Folkhälsomyndighetens rekommendationer från 2020.

Till patienter med ökad risk för allvarlig pneumokockinfektion

Patienter som enbart vaccineras med PPV23 behöver i de allra flesta fall inte revaccineras. Om revaccination ändå övervägs ska det ha gått mer än fem år sedan första dosen. Det finns inget vetenskapligt underlag för att ge mer än två doser PPV23.

Christian Blomkvist
Smittskyddsläkare

Smittskyddsenheten

Centrallasarettet, 351 85 Växjö. ☎0470-588278